

A loita por evitar a desaparición de Estaleiro de Purro

Bueu debe, e ten que evitar perder os seus sinais de identidade. Bueu é mar, é ría, é costa, é praia, é pesca, é paisaxe, é paisanaxe. Este é o patrimonio que herdamos dos nosos devanceiros e que debemos preservar e tentar de mellorar para os nosos fillos e netos.

Nese labor debe ter parte fundamental e prioritaria a recuperación do que nos é propio e, en consecuencia, coidalo e mantelo. Si a mala xestión empresarial e o urbanismo levou por diante as industrias conserveiras da nosa vila e a maior parte dos edificios singulares da nosa fronte marítima, o pouco aproveitable do noso patrimonio que aínda queda en pé debemos de evitar que desapareza.

As vellas fábricas conserveiras (Alonso, Atilio, Massó, as salgadeiras) foron demolidas para que delas emerxeran edificios de dubidosa vistosidade arquitectónica e dun feísmo urbanístico merecedor de aparecer como exemplos do

que non se debe facer nunca. A práctica totalidade das casas de pedra que configuraban a beiramar da nosa vila fronte á Pescadoira, ao porto ou á Banda do Río desapareceron en beneficio de inmobles que dan unha imaxe caótica cando contemplas dende o mar a nosa primeira liña de construcións: cada unha dun xeito, dunha altura diferente, dunha fachada tan variada que non hai ningunha que repita...En definitiva, coa sensación constatable de que cada un fixo o que quixo durante un tempo sen que existira criterio urbanístico uniforme para polo menos construír respectando a tradición da vila.

Estamos agora nunha loita veciñal moito máis doada de gañar: a recuperación do estaleiro de Purro, na Banda do Río. É unha loita que debe ter éxito porque nela vai asociada o mantemento do noso patrimonio marítimo-pesqueiro. Ou mellor dito, do pouco patrimonio que estamos a manter.

Recuperar a memoria dos devanceiros

O Museo Massó foi unha base fundamental para conservar parte da nosa tradición mariñeira e conserveira e ofrecérllela aos nosos veciños e aos visitantes da nosa vila. O paso de museo de ámbito privado e restrinxido pola propia familia Massó a un espazo aberto ao público significou que Bueu gañara unha referencia cultural e turística no mapa de Galicia. A súa vindeira ampliación traducirase nunha mellor oferta de contidos e de coñecemento do noso patrimonio. A antiga colección bibliográfica da familia Massó, os incunables dos séculos XV al XVIII, a colección de instrumentos náuticos, as maquetas de embarcacións históricas, un bo número de gravados de escenas mariñas, os obxectos relacionados coa industria conserveira, coa actividade da pesca de baleas, as salgadeira e a carpintería de ribeira conforman unha riqueza patrimonial que mantén viva a nosa memoria para dállela a coñecer os nosos visitantes.

O museo emblemático de Bueu ten en exposición un bote polbeiro e tamén os instrumentos e ferramentas utilizados polos carpinteiros de ribeira que o facían tempo atrás. Pregúntome porque non ten un espazo para explicar este oficio, que hoxe agoniza e practicamente está desaparecido. Escolares, veciños e visitantes teñen curiosidade por coñecer como se construían barcos tradicionais de madeira que son orgullo dos nosos mariñeiros: dornas, botes polbeiros, traíñas, bateis, chalanas, gamelas, galeóns, lanchas xeiteiras etc.

Rehabilitar o estaleiro

O estaleiro de Purro é o espazo que o Museo Massó necesita para completar a súa oferta cultural. Pero tamén é o espazo público que se vai recuperar para o barrio da Banda do Río. A súa reforma e conservación é fundamental. Debe ser a propia Xunta, coa axuda do Concello, a Deputación e daquelas entidades públicas e privadas que queiran sumarse a este proxecto, as que convertan as deterioradas instalacións do vello estaleiro nun edificio singular e referente para todos.

A súa rehabilitación debe pasar pola construción dun inmobile que combine madeira e cristal —para poder ver desde dentro e desde fóra— e o seu interior estea dedicado á carpintería de ribeira. Ademais das ferramentas e aparellos propios do oficio, este espazo museístico debería contar con varias embarcacións tradicionais galegas e, ao carón de cada unha delas, as distintas fases de construción e os materiais empregados: quillas, cadernas, cubertas, temóns, remos, velas etc. Unha apaixonante oferta etnográfica e mariñeira que somerxerá o visitante nun mundo de mar e vento, de traballo e pracer, de tradición e patrimonio.

Ao tempo, esta oferta está complementada coas embarcacións tradicionais que a Asociación Os Galos de Bueu mantén amarradas nos pantaláns do porto pesqueiro e que poden ser gozadas na ría: os botes polbeiros *Lagoas* e *Rebello*; o bote xeiteiro *Os Galos*; a traíña *Pescadoira*; as dornas *Banda do Río*, *Robaleira* e *Can do Penedo*; o choupán *Faino Ti* e as gamelas *Patera* e *Auxiliar os Galos*.

Pór en valor a Banda do Río

Bueu ten patrimonio dabondo vinculado ao mundo de mar para ser exposto no museo, no estaleiro, no porto. É un patrimonio de todos, aínda que son uns poucos os que o coidan, fomentan e conservan. (Dende aquí ánimo e perseveranza). Por iso faise prioritario e irrenunciable a recuperación do estaleiro de Purro como espazo de uso público e parte complementaria do Museo Massó.

Quen de neno non pensou en como se facían aquelas lanchas, dornas e barcos de madeira que miraban varadas nas praias ou atracadas no porto; quen non soñou en navegar polas rías naquelas embarcacións que se facían nas carpinterías de ribeira ao carón do mar. A min marcoume o estaleiro de Purro. Visitaba a casa dos meus avós da Banda do Río e achegábame a mirar con curiosidade e interese os traballos daqueles artistas da madeira; como caderna a caderna, pau a pau, ía creándose un barco – fora dorna, pesqueiro de baixura ou barco bateiro—, que despois se botaba á praia polos carrís que entraban ao mar.

As voces favorables ao seu derrubamento e desaparición deberían ter claro a súa curtidade de miras e de favorecemento de intereses particulares. A rehabilitación e reapertura do estaleiro de Purro é unha posta en valor da Banda do Río. Certo é que agora as súas instalacións están ruinosas e invitan

a desfacelas. Pero non é máis certo que un edificio singular cun contido cultural que ofertar é unha invitación aos turistas, é un beneficio para os establecementos hostaleiros e comerciais do barrio e, en definitiva, será un punto de encontro máis para veciños e visitantes nunha vila que ten que ampliar a súa oferta turística e cultural, un sector que tamén

forma parte importante da economía do noso concello.

Artistic signature or decorative flourish.